

Vijf planten- en vogelwandelingen in Haarlem en omstreken

Kaartjes en beschrijvingen van deze wandelingen staan in:

Mourik, J., S.C.V. Geelhoed & C.H. Langeveld, *Op stap langs Hout en Spaarne*, Stichting KNNV Uitgeverij, Utrecht (2002). ISBN 90 5011 1580

Praktische informatie

De laatste controle van de routes is uitgevoerd in het vroege voorjaar van 2002. De stedelijke omgeving kan echter snel en zelfs ingrijpend veranderen. Voor nadere informatie verwijzen we naar de internetsites van KNNV Haarlem e.o. (www.knnv.nl/haarlem) en de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland (www.vwgzk.nl). De tochten gaan voor het grootste deel over openbare wegen en paden. De informatie over openbaar vervoer is beperkt tot halteplaatsen van bus en trein.

Wandeling 1. De stadsparken en de binnenstad

Beschrijving in hoofdstuk 4 van *Op stap langs Hout en Spaarne*.

Lengte: ongeveer 6 kilometer; kan in twee etappes gelopen worden.

Startpunt en eindpunt: NS station Haarlem.

Ideale seizoen: voorjaar (april, mei) en nazomer (augustus, september)

Bijzondere planten: Gewone vogelmelk, Bronkruid, Kransmuur, Steenbreekvaren, Tongvaren

Karakteristieke vogels: Huismus, Gierzwaluw, Zwarte roodstaart

Het eerste deel gaat door een vroeg twintigste eeuwse stadswijk en enkele parken. Het tweede deel voert door de oude binnenstad en langs het Spaarne. Dit is het domein van planten die met weinig ruimte genoeg nemen of uit verre streken afkomstig zijn. Voor vogels is het lastig om specifieke broedplaatsen aan te geven omdat ze verspreid voorkomen.

Het eerste deel begint op het Kennemerplein aan de noordkant van het station.

1. Vanaf het station linksaf, in de richting van de twee monumentale bomen met een stalen broek om de stam. Even verder bij de verkeerslichten oversteken. Volg het Staten Bolwerk in dezelfde richting, tot voorbij de laatste kantoorvilla rechts.
2. Rechtsaf, het wandelpad over de **Bolwerken** inslaan. In het voorjaar bloeien hier stinsenplanten, waaronder Boerenkrokus en Oosterse sterhyacint. De oude vestingwal oversteken en beneden linksaf langs het water. Bij de voetgangersbrug rechtsaf, de Schotersingel oversteken.
3. Rechtdoor naar de stadswijk **Kleverpark**. Aan het eind van de Maarten van Heemskerkstraat even links en weer rechts (Judith Leysterstraat). 's Zomers staat hier Kransmuur tussen de straatstenen. Aan het eind de Kleverlaan oversteken.
4. Naar de **Stadskweektuin**. Het witte hek op nr. 9 geeft toegang (geopend op werkdagen van 8.00-17.00 uur; op zondag van 10.30-16.30 uur; indien gesloten rechtsaf naar 5). Bij het kantoorgebouw het pad linksaf, bij het water weer linksaf en het pad rechtsond rondlopen. Af en toe eens een paadje inslaan en genieten van de bloemen- en bomenpracht. Aan het eind

staat een tropische kas met een overvloed aan exotische planten. Voorbij de kas en de gebouwen rechtsaf. Het Natuur- en Milieucentrum is gevestigd in het oude gebouw met het torentje. Hier is ook een ruimte waar aardige exposities gehouden worden. Na de uitgang linksaf.

5. De Kleverlaan volgen tot aan de ingang van de **Algemene begraafplaats** (geopend op werkdagen van 8.00-16.30 uur; op zaterdag en zondag van 10.30-16.00 uur; indien gesloten verder naar punt 7).

Eén van de bijzonderheden is het Bronkruid dat in het voorjaar te vinden is. Neem het eerste pad links en volg het rond lopende grindpad tot aan de cirkel van hulstbomen. Rechtsaf in de richting van het houten wachthuisje. Daar voorbij linksaf, het pad (water rechts) volgen tot aan het eerste pad schuin rechts. Ga onder een over het pad hangende Magnolia door (water rechts houden) tot aan een brug met gietijzeren boomstamleuningen. Deze oversteken. Rechts staat een altijd groene Taxus. Je komt nu in het oudste gedeelte. Ga hier rechtsaf, sluip door kruip door, en direct daarna weer linksaf. Houdt het water rechts totdat het pad linksom afbuigt in de richting van het hek aan de Rijksstraatweg. Daar rechtsaf over het pad langs de oostkant. Onder de hoge Beuken staan de eenvoudige grafstenen van vader en zoon Zocher. Onder een groep kolossale iepen buigt het pad naar rechts. Doorlopen tot de uitgang.

6. Steek de Kleverlaan over en sla linksaf. Rechts bevindt zich de voormalige Ripperdakazerne. Bij de verkeerslichten rechtsaf, de Kennemerstraat in de wijk **Kleverpark** volgen. In de bocht rechtdoor; je verlaat hier de drukke verkeersstraat. Aan het eind staat rechts het voormalige dol- en pesthuis. Even rondkijken (Muurvaren boven de poort) en dan linksaf, in de richting van de brug over de Schotersingel.

7. Rechtsaf, over de brug naar het Kennemerplein en station. Loop door het station voor het vervolg van de wandeling.

Het tweede deel begint op het Stationsplein (busstation), aan de zuidkant van het station.

8. Ga vanaf het station rechtsaf, loop langs het VVV-kantoor en steek de Kruisweg over. Hier linksaf en de tweede straat rechtsaf.

9. De Kenastraat komt uit in het **Kenaupark**. Over het voetpad langs het grasveld (aan de linkerkant van de weg) en daarna linksaf over een klinkerpaadje door het park. In het voorjaar bloeien hier bolgewassen als Knikkende en Gewone vogelmelk. Aan het eind de weg (Parklaan/Kenaupark) oversteken.

10. Doorlopen tot aan de **Nieuwe gracht**. De Nassaubrug oversteken en linksaf, langs de gracht. In het water drijftillen met misschien wel broedende Fuut, Wilde eend of Meerkoet. Kijk op de oude stukken kademuur eens uit naar de bijzondere varensoorten (Tongvaren, Steenbreekvaren) voor zover ze de restauraties overleefd hebben. De volgende straat rechtsaf (Kruisstraat). Steek deze over en neem de tweede straat linksaf (Nieuwe Kruisstraat).

11. Dit is het **Janskwartier**. De eerste straat rechtsaf, de Pieterstraat met een knik linksom volgen. Aan het eind zie je het Schapenpleintje bij de Janskerk, de oudste kerk van Haarlem. Daar rechtsaf (Lange Wijngaardstraat) en even verder linksaf, de smalle Ceciliasteeg in. Bij de eerstvolgende steeg weer rechtsaf (Morinnesteeg). In deze buurt kun je 's zomers rekenen op Gierzwaluwen en met wat geluk hoor je ook de Zwarte roodstaart. Let ook eens op de Huismussen (zijn er nog wel zo veel als vroeger?).

12. Ongeveer 40 meter verder zie je de Wijngaardtuin, geopend op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur (indien gesloten even terug lopen en rechtsaf door Ceciliasteeg naar de Jansstraat. Deze oversteken en rechtsaf. De tweede steeg linksaf. Vervolg bij 13). Linksaf, door de tuin met een mooi uitzicht op de Sint Bavokerk en de Janskerk. Het tuinpad volgen tot aan de Jansstraat. De rijweg oversteken en linksaf tot de eerstvolgende steeg. Daar rechtsaf.

13. Via de Lombardsteeg kom je in het stadsdeel **Bakenes**. Na een kruising gaat de steeg over in de Lange Begijnestraat. De sierlijke toren van de Bakenesserkerk zie je schuin vooruit. De straat eindigt op de Bakenessergracht. De brug oversteken en linksaf, langs de gracht. De eerste straat rechtsaf (Kokstraat). Aan het eind kijk je uit over het Spaarne met aan de overkant de recent herbouwde stadsmolen De Adriaan. Vaak scheren er verschillende meeuwensoorten over het water van het Spaarne en laat ook de aalscholver zich zien.

14. De drukke rijweg (Koudenhorn) voorzichtig oversteken en linksaf over de wandelkade langs het **Spaarne**. Let eens op de straatplanten: soorten als Gewone zandkool en Duinreigersbek verwacht je eerder in de duinen dan aan het Spaarne. De brug (over de Nieuwe gracht) oversteken. Rechtdoor over een kasseienweg (Hooimarkt) langs de woonboten tot aan de spoorlijn. Even voor het spoorwegviaduct (met een fraaie groeiplaats van Muurvaren) linksaf, de brede rijweg van de Friese Varkensmarkt oversteken en de Gonnetstraat in. Deze straat loopt onderlangs de spoorlijn.

15. In het **Ripperdapark** rechtdoor, langs de witte gevelwand. Via de Parkstraat kom je op de Jansweg en het Stationsplein.